

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ
для здобувачів фахової передвищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
під час проходження навчальної практики
з організації професійної діяльності
та для здобувачів освіти
спеціальності А 2 Дошкільна освіта
під час проходження навчальної практики
з природознавства

Ця інструкція визначає вимоги безпеки для здобувачів фахової передвищої освіти під час проходження практики з природознавства (екскурсії, польові дослідження). Основні правила включають проходження інструктажу, носіння зручного одягу, використання захисних засобів, заборону вживати незнайомі плоди/воду, обережне поводження з флорою/фауною, знання алгоритму дій у надзвичайних ситуаціях (загублення, травми, укуси комах). та обов'язкове виконання вказівок керівника для запобігання травмам і отруєнням.

1. Загальні положення

- 1.1. До практики допускаються особи, які пройшли вступний інструктаж з охорони праці та техніки безпеки.
- 1.2. Обов'язково дотримуватися правил особистої гігієни та дисципліни.
- 1.3. Здобувачі освіти повинні знати маршрут, правила поведінки в природі та мати засоби зв'язку.
- 1.4. Необхідно суворо дотримуватися графіка, маршруту та вказівок керівника.
- 1.5. Забороняється самовільно залишати групу або змінювати місце розташування.

2. Вимоги безпеки перед початком практики

- 2.1. Перед проведенням екскурсії, її керівник повинен ретельно обстежити ділянку місцевості, де буде проводитись екскурсія, вибираючи безпечні місця і маршрути пересування.
- 2.2. Переконавшись в наявності аптечки та її укомплектованості необхідними медикаментами і перев'язувальним матеріалом.
- 2.3. Одягнути зручний одяг та взуття (воно має бути закритим для захисту від комах, кліщів, колючок) та відповідають погоді.
- 2.4. Мати головний убір для захисту від сонця.
- 2.5. Перевірити наявність необхідного інвентаря, аптечки та зарядженого телефону.
- 2.6. Отримати від керівника чіткі інструкції щодо місця проведення, небезпечних зон та часу повернення.

2.7. Повідомити керівника про погіршення стану здоров'я, якщо таке є.

3. Безпека під час польових досліджень

- **Рух:** Пересуватися групою, не відставати. Бути обережним на схилах, біля водойм та обривів.
- **Флора і фауна:** Заборонено куштувати будь-які ягоди, гриби чи рослини. Не чіпати диких тварин, плазунів та невідомих комах (ризик алергії, укусів).
- **Інструменти:** Обережно користуватися ножами, лопатками, ножицями (направляти від себе).
- **Гігієна:** Після роботи з ґрунтом, рослинами або тваринами обов'язково мити руки з милом або використовувати антисептик.
- **Вода:** пити лише принесену з собою воду або кип'ячену, не вживати воду з відкритих водойм.
- **Сміття:** Дотримуватися екологічних норм — не залишати сміття, не розводити багаття без дозволу керівника.
- **Пожежна безпека:** не розводити багаття без дозволу керівника та не смітити.

4. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 4.1. У разі травми (поріз, укуси), погіршення самопочуття або виявлення небезпеки негайно повідомити керівника.
- 4.2. При укусах отруйних тварин або комах (змій, кліщів, ос) забезпечити потерпілому спокій, надати першу домедичну допомогу та транспортувати до лікувального закладу.
- 4.3. У разі початку грози або сильного вітру – припинити роботу та знайти укриття (уникати одиноких дерев, металевих конструкцій).

5. Вимоги після закінчення практики

- 5.1. Привести до ладу робоче місце, інструменти та обладнання (якщо використовувалися).
- 5.2. Зняти спеціальний одяг та ретельно вимити руки, оглянути себе на наявність кліщів.
- 5.3. Перевірити наявність особистих речей та підготувати зібрані матеріали до здачі керівнику.

Забороняється:

- Купатися у водоймах без дозволу керівника.
- Самостійно відлучатися від групи.
- Зривати рідкісні рослини або ламати гілки.

Інструкція

з охорони праці під час роботи в куточку живої природи

Дана інструкція з охорони праці та безпеки життєдіяльності при роботі в куточку живої природи розроблена для дітей ЗДО та учнів початкової школи з метою попередження травмувань вихованців під час перебування і виконання корисної роботи у куточку живої природи.

Бесіду проводить вихователь групи закладу дошкільної освіти або вчитель початкових класів.

1. Приступати до роботи в куточку природи необхідно тільки після дозволу вихователя/вчителя.
2. Перед початком роботи в куточку живої природи необхідно надіти спеціальний одяг – халат або фартух.
3. Розташуйте матеріали для праці так, щоб вам було зручно їх взяти і використовувати за призначенням.
4. Необхідно розташуватися так, щоб вам було зручно і безпечно працювати в куточку живої природи – необхідно використовувати спеціальні підставки, стільці.
5. Під час роботи з землею, при посадці рослин або пікіровці розсади використовуйте рукавички.
6. Працюючи з тваринами, будьте обережні. Виймаючи тварин, беріть їх за загривок, інакше тварина від переляку може поранити руку або втекти.
7. Чистити клітку і вольєр для тварин в куточку живої природи необхідно за допомогою рукавичок та дозволених миючих засобів, які не зашкодять тваринам.
8. Не чіпайте і не переміщайте з вольєра самок, які недавно привели потомство – захищаючи потомство, тварина може вкусити.
9. При роботі з рослиною, розпушуйте землю у рослин акуратно, не розкидаючи землю з горщика і не пошкодивши коріння рослин.
10. Використовуйте предмети і обладнання для живого куточка тільки за призначенням, не використовуйте їх в грі, щоб не поранити себе і оточуючих.
11. Можливі види роботи в куточку живої природи і небезпека, пов'язана з ними:

Вид роботи	Можливі небезпеки
Полив рослин	падіння горщика, промоклий одяг, отруєння рослинами
Розпушування рослин	травмування частин тіла паличками для розпушування (особливо очей, голови)

Пересадка рослин	травмування частин тіла інвентарем; потрапляння землі в очі, рот, вуха; промоклий одяг
Годування рибок	отруєння кормом для риб; промоклий одяг, потрапляння в рот брудної води з акваріума
Годування тварин	укуси тварин; отруєння кормом для тварин, зараження будь-якими хворобами від тварин.

12. Під час роботи в куточку природи дотримуйтесь норм поведінки, не штовхайтесь, не бийтесь через інвентар, не беріть в рот сторонні предмети.

13. У разі виникнення будь-яких труднощів, непередбачених ситуацій, травм, подряпин, саден обов'язково зверніться до вихователя або його помічника.

14. Після виконання роботи зніміть халат або фартух, вимийте руки з милом, переконайтеся в тому, що обладнання, інвентар і тварини знаходяться на своїх місцях.

